

KREŠŤAN

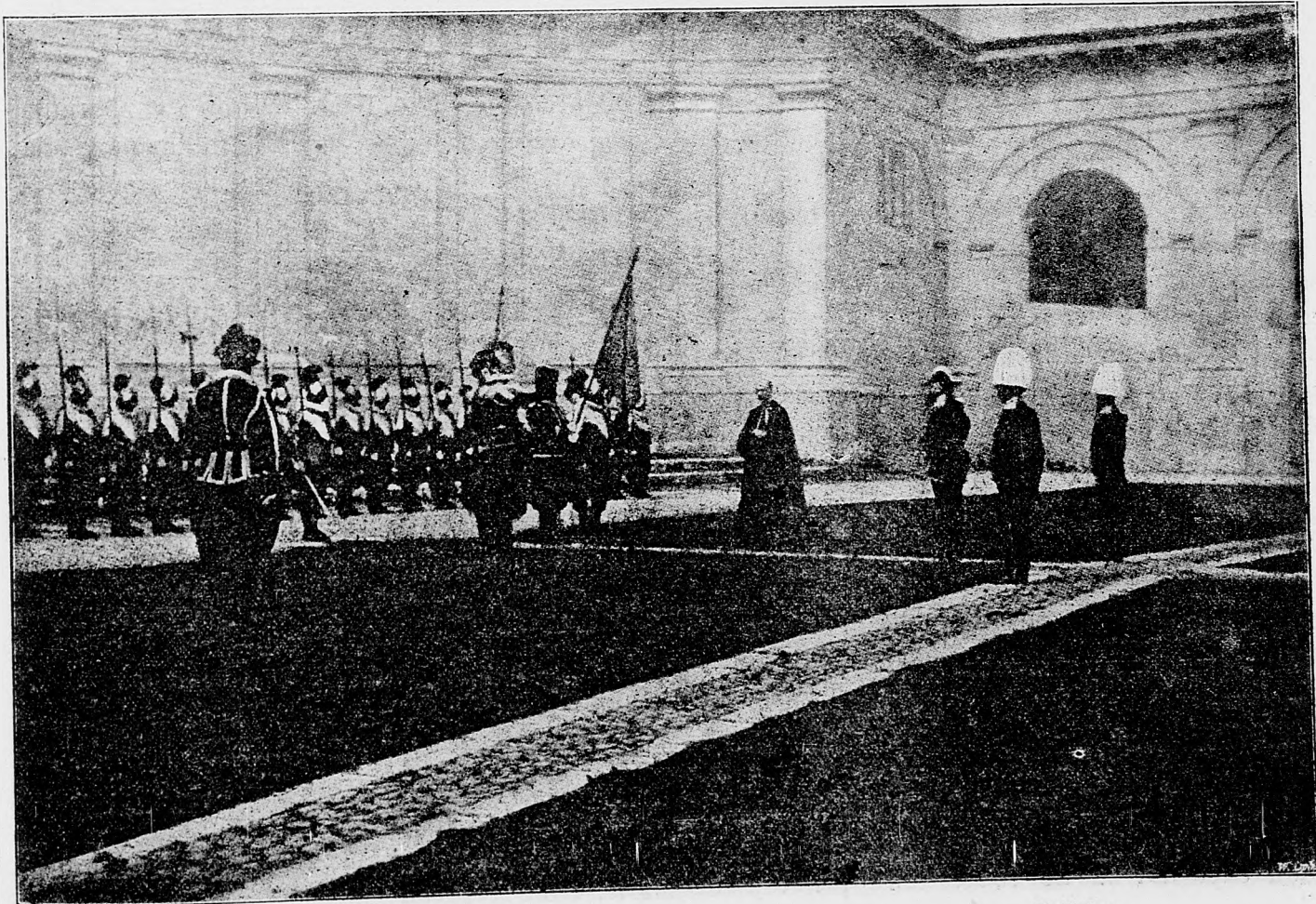
POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 21. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tucty. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
--	---	--

Oklamali ľud.

Vládou vydržiavané a platené noviny jedno-
stajne píše, že ľud s radosťou a s veľkým odu-
ševnením očakáva, že snemovňa istotne odhla-
suje a prijme zákonný návrh o zbrannej moci.
Nuž na toto každý zdravého rozumu človek
len to môže povedať, že ľudia, čo tie vládou
platené noviny píše, snáď nikdy nevideli ľud,
bo keď aj dakedy motali sa medzi ľudom, to
videli len tých nešťastných podplatených, kto-

rých pri posledných voľbách liberáli posháňali
do jedného tábora. V pravom smysle slova ľud,
milliony pracujúceho a biedu trpiaceho ľudu
neoduševňujú sa za tento zákonný návrh a ne-
radujú sa, bo veľmi dobre vedia, že s týmito
novými reformami vojenskými uvalia na nich
tak hrozné farchy, o akých sa im posial ani
nesnievalo. Ku prevedeniu týchto nových zá-
konov totiž treba je nielen o veľa viacej voja-
kov, lež aj mnoho, ročite asi o sto millionov
korún viacej peňazí, toto veľmi dobre vie po-

Švajciarska telesná stráž jeho svätosti pápeža na zástavu skladá prisahu vo dvore Vatikánu.

spolitý ľud a preto nemá ani príčiny, lež ani vôle tešiť sa novým reformám vojenským, darmo klamú a vychvalujú mu ich liberálne noviny.

Jednúc keď v Rakúsku žiadali viacej vojakov od Uhorska, chýrny Franc Deák to povedal rakúskemu ministrovi, že u nás v Uhorsku matky len jeden raz v roku rodia deti. Na túto pravdu zdá sa celkom zabudla naša liberálna vláda, bo žiada zas viacej rekrútov, ba dovoľuje si i ten nanajvyš nespravodlivý žart, že aj rezervistov, ktorí posiaľ povinní boli na osem týždňov dostaviť sa ku cvičeniam, prinútiť chcú ku dvojročnej vojenskej službe. Pre toto má sa oduševňovať ľud za tento zákon? Alebo snáď má sa mu preto radovať, že zdvihli cenu doháňu, aby týmto spôsobom z ľudu vyprešovali potrebné summy k udržiavaniu vojska? Tomuto sa má ľud tešiť? Vypchať a v muzeume na podiv vystaviť treba takého človeka, ktorý by to uveril, že sa náš ľud tomu teší, že musí viacej vojakov dávať, väčšie dane platiť, dražší tabak fajčiť a k tomu ešte, že štát na petrolej a zápalky (švibalky) zaviesť chce monopol. Tento monopol po slovensky tolko znamená, že zápalky a petrolej napozatým len štát bude môcť predávať, že teda aj tieto potrebné články zdražujú, len aby štát dosť peňazí mal ku novým výdavkom vojenským.

Nad týmto má sa oduševňovať, tomuto sa má tešiť náš ľud? Od veľkej radosti nad tým máme z kože vyskočiť, že chudobný ľud viacej musí platiť za doháň, že zdražujú petrolej a zápalky, že dane neslýchane budú zdvihnuté, že nastane ešte väčšia drahota ako je teraz? Že by sa tomuto tešil náš ľud, to ozaj nikto neuverí tým liberálnym novinám, ktoré udržiava a platí vláda a ktoré takýmto klamstvom hľadajú svetu dokázať, ak populárny, pred ľuďmi obľúbený je tento záhubný zákonný návrh o vojenskej reforme.

Klamstvo ale vždy ostane klamstvom, ktoľvek ho pácha. Liberálne, štátom platené noviny darmo hľadajú pravdu utlačiť klamstvom a luháninami. Poriadní kresťanskí občania im viac nesadnú na lep. Neuveria im ani to, že Khuenová vláda aká je viaj dobrá a ak veľmi stará sa o pospolitý ľud. Toho zrejším dôkazom je aj to, že assentovaným rekrútom náhradu chce dať za tie roky, ktoré pri vojsku

vyslužia. Mnoho, veľmi mnoho peňazí vraj dostanú vojaci ako náhradu za ten čas, čo v kasárni strávia. Takýmto klamstvom balamutia ľud liberálne noviny. Píšu tak, ako im to káže vláda, ktorá ich platí. Vie to ale u nás každý, že nikde po svete, ani v tých najbohatších krajinách nedávajú vojakom podobnej náhrady.

Liberálna vláda chýrnej národnej práce musí teda byť vo veľkých rozpakoch, a ani nevie čoho sa chytiť, keď v takomto klamstve hľadá útočisko. Cíti, že je ľud oklamáný a preto teraz klame seba samú, keď dá o sebe rozpisovať, ak veľmi teší sa ľud a ak túžebne očakáva, že prijatý a prevedený bude zákon o zbrannej moci.

My sme ale presvedčení o tom, že zdrave smýšľajúca a samostatná čiastka kresťanského ľudu nedá sa viac klamať liberálom. Veď že pri posledných voľbách premnohí nešťastní zaslepenci predali svoju dušu, svoju kožu, svoje presvedčenie a hlasovali na kandidátov liberálnej strany, majú za to včul dražší doháň, dostanú monopol ešte aj na petrolej a zápalky, porcie im zdvihnú, že im pod ich farchou kosti budú prašťať. Za tieto výhody nemôže sa oduševňovať žiadon rozumný človek. Kresťanská ľudová strana vyslovila sa v krajinskom dome proti predlohe zákonného návrhu o zbrannej moci. Krajine záhubný návrh tento nemôže ona prijať ako strana ľudová, a ani ako strana kresťanská!

Pápež Pius X. a dni sviatočné.

Svätý Otec najnovšie vydal takzvané motu proprio nariadenie, ktorým ohľadom na spoločenské pomery celého sveta zmenšil počet sviatočných dní, patrične naložil, aby isté sviatočné dni odbavovali sa v nasledujúcu nedelu. Svätý Otec rozumie sa, neporušene nechal najsvätejšie sviatky cirkvi a len poľahky takých sviatkov nariadil zmenu, ktoré nasledovali jeden za druhým alebo ktoré prítomne svätili verejne len v jednotlivých krajinách. Tak na príklad deň sv. Jána Krstiteľa, svätého Jozefa nepovažovali u nás za verejne sviatky, v iných krajinách ale tieto svätili ako dni sviatočné. Oproti tomu zas sú u nás niektoré sviatky, na príklad Panny Marie, ktoré v iných krajinách nepovažovali za

verejné sviatky. Pofažne zmeny sviatkov rozhodnutím proprio motu ktoré začína sa slovami Suprema disciplina, Svätý Otec nariaduje nasledovne:

«Rimski pápežia ako najvyšší strážcovia a ochrancovia cirkevnej disciplíny, nikdy nezdráhali sa ulavovať nariadenia svätej disciplíny, kedykoľvek považovali to za radné v záujme blahobytu ľudu kresťanského. Ako za dobré uznávali sme, ohľadom na premenené časy a spoločenské pomery, zmeny previesť už vo viacej veciach, zarovnak prítomne za povinnosť pokladáme si ohľadom na špeciálne pomery našich dní premeniť i pravidla vzťahujúce sa na zasvätenie dní sviatkových.

Dnes podivnou rýchlosťou na mori a po suchej zemi dostávajú sa ľudia do takých krajov, kde je o mnoho menší počet nariadených sviatkov. Z druhej strany zdá sa, že často predchádzajúce dni sviatočné na škodu sú vyvinutým obchodným pomerom a obchodným spojeniam. Konečne i jednostajne vzrastajúca drahota potravných článkov dodáva príčiny k tomu, aby nadmierne často v činnosti ich neboli prekážaní takí ľudia, ktorí chlieb svoj vyhľadávajú si prácou.

Na základe uvážania týchto dejov, v záujme blahobytu kresťanského ľudu, za cieľu primerané držali sme odhodlať sa k tomu rozhodnutiu, aby sme zmenšili počet cirkvou predpísaných dní sviatočných.

Z vlastnej vôle, pečlivo uvažiac všetky okolnosti, v porozumení s ctihodnými bratmi kardinálmi, ktorí strážia nad naukami na zasvätenie dní sviatočných sa vzťahujúcimi, za dobré sme uznali nariadiť:

Cirkevné pravidlo: slyšanie svätej omše a sdržovanie sa od služobných prác, ostane v platnosti len pre nasledujúce dni: *všetky nedele, Vianoce, Nový rok, Tri Krále, ďalej Nanebevstúpenie Ježiša Krista, Nepoškvrnené Počatie Panny Marie, Nanebevzatie Panny Marie, Petra a Pavla a Všetkých svätých.*

Sviatok sv. Jozefa a sviatok sv. Jána Krstiteľa majú sa svätiť vždy v nasledujúcu nedeľu, sviatok Božieho Tela ale zasväť sa vždy v nedeľu po sv. Trojici.

Zpod povinnosti slyšania sv. omše vynímajú sa i sviatky patrónov krajín, lež vzťahujúce sa na ne vonkajšie slávnosti od-

ložif sa môžu na nasledujúcu nedeľu. Jestli daktorý zo spomenutých tu sviatkov bol by nž zotrený, netreba v tomto ohlade zmeny robiť a o radu obrátiť sa ku Svätej Stolicy. *Jestli ale v jednotlivých krajinách tej mienky sú biskupi, že zotrené slávnosti zadržat treba nech to dajú na vedomie Svätej Stolicy.*

Jestli na daktorý z poostalých sviatkov padol by deň pôstny, udelíme dispenciu od pôstu i na dni patrónov, jestli ich svätia pri početnom súčasnení ľudu.

Keď s týmto prejavujeme dôkazy apoštolskej pečlivosti našej, pevne ufame, že veriaci aj v tie dni, ktoré sme vyklúčili z radu prísne predpísaných sviatkov, pokornými citami vzdychnú si ku Všemohúcemu a poostalé dni sviatočné zasväť s tým väčšou horlivosťou.»

Dľa výsudaneho nariadenia svätého Otca druhý deň vianočných, veľkonočných a svätodušných sviatkov, sviatok Narodenia Panny Marie (8. sept.) Hromnice (2. febr.) Zvestovanie Panny Marie (25. marca), Božieho Tela a Sviatok sv. Štefana kráľa neni sú vzaté medzi tie sviatky, ktoré napozatým majú byť svätené.

V smysle tohoto nariadenia ale arcipastieri keď to za potrebné uznávajú, aby v ich biskupstve všetky dni sviatočné ako posial tak aj napozatým v starom poriadku byly zasvätené, s prosbou majú sa obrátiť na Svätú Stolicu, ktorá každú odôvodnenú prosbu akiste vyplní. Takúto prosbu na Svätú Stolicu zadal už sbor biskupský Rakúska a v tomto nezaostanú zaiste i osvietení páni biskupi Uhorska. A keď Svätá Stolica vyplni prosbu našich arcipastierov — o čom neni pochybnosti — druhé dni sviatkov vianočných, veľkonočných a svätodušných, krajinský sviatok sv. Štefana Kráľa, sviatok Božieho Tela a sviatky Panny Marie budú sa u nás svätiť ako posial.

Svätého Otca k vydaniu tohoto nariadenia medzi iným viedla zvlášte tá okolnosť, že v krajinách, kde katolíci neni sú vo väčšine, kde teda svätenie katolíckych sviatkov neni také všeobecné, ako ku príkladu u nás, pri častom predchádzaní sviatkov značnú škodu trpia katolíci. Škodu túto cítia najmä obchodníci, priemyselníci a trieda robotnícka.

Nariadením týmto znovu dokázal svätý

Otec, nakoľko zná on potreby a žiadosti svojho veku a nakoľko leží mu na srdci blahobyť veriacich!

Madridské listy o eucharistic- kom kongresse.

Madrid, 27. júna.

V Madride cez leto netreba na to čakať, či na druhý deň bude pekné počasie, bo behom mnohých týždňov, ba mesiacov ani len mračienka nevídať na oblohe španielskeho poloostrova.

V nedeľu na úsvite prichodiace zástupy ľudu ozdobené paláce mesta spatrily teda celkom ožiarené lúčami slnca. Ľud zväčša hrnul sa ku chrámu Nuestra Señora de la Almudena; chrám tento, ako som to predošle spomenul, není ešte celkom vystavený, má to byť nový kostol katedrálny a stojí na vršku nad kráľovskými zahradami oproti kráľovskému palácu. V tomto chráme o 10. hodine bola slávnostná sv. omša, ktorú slúžil madridský biskup. Do tohoto mohútneho chrámu zmestila sa pravda len malá čiastka prepočetného obecenstva. Ostatní vystavení pražiacim lúčam slnka, ktoré kolkotolko ochladoval prievan z okolitých vrchov, vo veľkých húfoch stáli na priestore pred ulicou Calle Mayor a kochali sa v čarokrásnych kočoch na ktorých dovážali sa do kostola cirkevní, vojenski a svetskí hodnostári. Čo týče sa krásy a veľkoleposti pánskej zápraže, treba vyznať, že v tomto ohľade Madrid prvé miesto zaujíma v celom svete. Chýrne kastiliánske a andaluziánske kone, čarokrásne koče ozaj nemajú páru.

Dvorní, cirkevní, vojenski a mestski náčelníci vrchností dovážali sa rad radom ku hlavným vrátam chrámu. Z kráľovskej rodiny dovezli sa: knieža Don Carlos v jazdeckej rovnosate generála, kráľovna matka Maria Kristina, knážne Izabella a Maria Terezia v čiernom rúchu. Obecenstvo prijalo ich s hlučnými ováciami, zriedkavé oduševnenie prejavoval ľud zvlášte pri spatrení všestranne obľúbenej kráľovny matky Marie Kristiny. Členovia kráľovskej rodiny prišli s veľkým sprievodom. Kardinál legát pre chorľavosť nemohol byť síce prítomný, ostatní biskupi ale počtom asi 50—60, všetci sa do-

stavili. Zväčša ako hostia madridskej aristokracie v bohatom arcipastierskom kroji dovezli sa na kočoch magnátskych. Okrem početných arcibiskupov, patrične biskupov španielskych do chrámu Almudena prišli a miesta svoje v svätine zaujali: arménsky patriarcha, arcib. mexikánsky, arcib. z Kanady, biskupi z Namur, z Avignonu, z Berja. V svätine klačali tiež aj výspomennutí členovia kráľovskej rodiny, kým strednú loď kostola celkom zaplnily barvisté rady vojenských a svetských hodnostárov. V samom kostole zvláštny dojem činí veľká hora stĺpov, ktoré celé stavanie na päť lodí delia. Vnúteľnosť ináč tmavého chrámu žiarila sa od elektrických svetiel. K veľkoleposti služieb božích nadovšetko prispely hudba a spev, ktoré asi zo 60 členov pozostávajúci hudobný spevokol sodoriánsky prednášal. Keď teda pri zvukoch mohutného organa zaznel spev cirkevný: «O jak sladký si Pane»; každý cítil sa byť v blízkosti ku eucharistickému Kristu. Služby božie zakončila hymna kongressu, ktorej nápev impozantne odznieval v stĺpovej hore vnútrajška chrámu Almudena.

Popoludní na podiv pekné bolo zahájenie kongressu v čarokrásnom, umeleckej stavby kostole San Francisco el Grande. (Sv. František Veľký.) Tento chrám je akoby Panteon Španielska. Pred zahájením kongressu kardinál pápežský legát v kráľovskom paláci vo výsluchu prijal deputácie mešťanstva a vojska a jednotlivé výbory kongressu. Z ak popredných a veľavýznamných členov zostavený bol výbor cieľom sriadenia kongressu, vídať i z toho, že španielsky národný sriadajúci výbor účinkoval pod protektorátom kráľa, kráľovny a kráľovny matky. Čestné predsedníctvo tvorili: kráľovská knážna Maria Terezia, Maria Lujza, kráľovské kniežata Don Fernando a Don Carlos. Predsedníčkou kongressu bola kráľovská knážna Izabella, predsedovia, patrične popredsedovia boli kardinál arcibiskup teledánsky, biskup madridský a biskup sionsky, markíz les Véles a grand Don Xavier Vales Failde. Keď kardinál pápežský legát vo výsluchu prijímal vrchnosti a výbory, stáli pri ňom a sprevádzali ho všade pápežský nuncijs Mgr. Vico; madridský biskup a markízi Camillas a Mangano.

Po uliciach shrňal sa ľud už zavčasu po

poludní vo veľkých davoch, Ponevác bolo v nedeľu po poludní, španielska krv i pri tejto príležitosti nezatajila svoju prírodu, bo premnohí pospiechali ku zápasom s bykami. Ohromné omnibuse s päť i šesterou zápražou viezly ich eevalom na druhú stranu mesta, kde pri veľkom parku stoja mohutné Toros, ktoré ich podobou upomínajú na colosseum v Ríme. My rozumie sa neišli sme k zápasom s bykami, lež cez hrozné množstvo ľudu horko-ťažko prepracovali sme sa ku chrámu San Francisco el Grande. Po uliciach a pred chrámom s veľkým namáhaním policaj udržiavala poriadok. Okolo šiestej hodine parádne koče k zahájeniu kongressu začaly dovážať popredné triedy obecenstva. Prichod každého koča ľud pozdravil hlučnými ováciami. Nadovšetko impozantné bolo dostavenie sa členov kráľovskej rodiny. Kráľa zastupoval kráľovské knieža, infans Don Carlos. Doviezol sa s úplným kráľovským sprievodom; pred kráľovským kočom jazdila kráľovská telesná stráž, zvuky trúb alabardistov a zvonov celého mesta, rozliehaly sa všetkými ulicami. Nekolko minútami pred zastupiteľom kráľa s podobnou veľkolepou pompou doviezol sa ku kostolu i kardinál pápežský legát. Pri spatrení pápežského legáta ľud nevýslovnou odušenosťou a hlučnými ováciami oslavoval pápeža a legáta. Popredné obecenstvo a biskupi vtedy už všetci boli v kostole, po čom zatvorili brány a začalo sa slávnostné zahájenie kongressu.

Najsamprv zavznel nápev cirkevnej piesne «Veni Creator», po čom knieža Don Carlos v mene kráľa privítal a pozdravil kongress. V prvom rade privítal a pozdravil pápežského legáta, kardinála arcibiskupa z Toledo a vyzdvihol, že kým pápež do Londýna, Köln, Montrealu poslal kardinála Vanutelliho, do katolíckeho Španielska ako hodného zastupiteľa našiel v osobe arcibiskupa z Toledo, bo kardinál Aguirra spája v sebe všetky veľké čnosti a tradície Eugeninsov, Ildefonsov a Jimenezov. Tomu želaniu dal ďalej výrazu, aby kongress tento zakončil sa s veľkým úspechom a mohutne prispel k rozširovaniu lásky ku Ježišu Kristu. Zahajujúcu reč kráľovského kniežata Don Carlos prijali prítomní so všestranným oduševnením a s výrazmi vrelej lásky a oddanosti ku kráľovskej rodine, po čom pápežský legát kardinál Aguirra

vrele vdaky vyslovil za odzneté kráľovské slova. S hlbokou dojatostou pápežský legát vyzdvihol tú nadmiernu veľkoleposť a pompu, ktoré z príležitosti kongressu obklučujú náboženstvo a cirkev a keď túto veľkoleposť a pompu spatruje v Španielsku, so starým Simeonom len to môže povedať: Včul už Pane v pokoji prepust' tvojho sluhu; včul už pokojne umrem, bo som videl slávu Španielska.

Reč kardinála pápežského legáta obecenstvo prijalo s úžasným oduševnením, za čím rečnil namurský biskup Heylen a vyslovil holdovanie v mene cudzozemských arcipastierov. Tajomník Postius oznámil po tom obrovský počet tých, čo z príležitosti eucharistického kongressu poslali výrazy holdovania a oddanosti ku Svätej Stolicy. V Španielsku po celej krajine na znak vernosti a oddanosti ku svätému Otcovi, veriaci podpisovali hárky a počet týchto podpisov a doposlaných telegrammov obnášal tisíce a tisíce. Prečítaná bola za tým osnova telegrammu poslaného svätému Otcovi a s tým pri zvukoch hymny kongressu zaklúčené bolo zahájujúce zasadnutie.

Kardinal pápežský legát a kráľovské knieža Don Carlos za hlučných ovácií na tisíce prítomného ľudu opustil chrám San Francisco el Grande a oduševnené obecenstvo rozišlo sa v pokoji. (Al.)

«Národná práca.»

(Nové farchy.)

Žatva je. Potí sa náš hospodár. Rady padajú pod kosami a srpami. Žlté klasy skrývajú úrodu, celoročnú to plácu hospodára, za jeho prácu a unovanie. To je jeho živnosť. Božské požehnanie ku udržaniu rodiny a štátu. Z úrody postačí na trovy hospodára. Ale len vtedy, keď Pán Boh dal bohatú úrodu.

Lenže veru takmer ani sa nepamätáme, kedy bola bohatá úroda, preto sa nevyjasní tvár nášho hospodára ani pri žatve, preto sa neozýva spev veselých dievčat, ktore hrste sbierajú, ako čo by vedely, že nie pre seba žnú, že deliť sa musia so štátom, že tomu musia dať väčšiu polovicu svojej úrody, svojej mzdy. Tak je. Naša bedlivá vláda, ktorá nestydela sa zavádzať voličov s tým heslom, že chce pracovať za blaho-

byť ľudu, vopred zrobia smluvu vo Viedni na tohoročnú úrodu. Ta von bude vyvážať peniaze, veľké porcie platiacich občanov, aby páni vojaci mali začo stavať nové válečné parolode, a aby mali začo ozbrojiť povýšený kontingent rekrútov.

Na tieto trovy mozolí robotník v tmavých baniach, v smradlavých továrňach, roľník na poli, priemyselník v dielni. Vláda zamestnáva všetkých, lenže ich neplatí, lež neraz s pomocou ekzekútora habe krvopotný zárobok pracujúcej chudoby. A že toto je tá vychválená národná práca a toto je tá otcovská starosť Khuen-Héderváryho o ubiedený ľud Uhorska.

Kým sa pracujúci ľud zdiera a potí, každý pri svojom zamestnaní, za ten čas v krajinskom dome pečlivá naša vláda predložila snemu nový vojenský zákon. Héderváry dal na to svoje čestné slovo, že ten zákon uskutoční. čo by sa čo robilo. A keby ľud hneď aj desaťraz toľké porcie platiť musel a keby desať razy toľko bolo tých bedárov, ktorí pre rôzne príčiny sťahujú sa do Ameriky. Schválne si vyvolil Héderváry kánikule k prevedeniu vojenských zákonov, ktoré nie sú nám treba a pre ktoré financminister s tou najväčšou rafineriou povyšuje dane, lebo si myslí Héderváry, že opozícia zunuje dlhý zápas, podľahne a že zotročenie mungovia darobnej strany ľahkým spôsobom odhlasujú nové a to veľmi ťažké farchy. Opozícia však celou chuťou dala sa do boja, aby od krajiny odstránila toto nešťastie. Dúfame sa, že vydrží v boji a že ku pádu privede tú vládu, ktorej k víťazstvu dopomohly pálenčené sudy a nesvedomité volební predsedovia.

A táto vláda opovažuje sa hovoriť, že ľud si žiadal nový vojenský zákon a všetky tie trovy, ktoré zákon ten prehltnie. Či to nenie cigáňstvo? Kto že je ten ľud, na ktorý sa Héderváry jednostajne odvoláva? Hádám tých pár stotisíc voličov, ktorých pri lanských voľbách jeho korteši podplácali a napájali? Jestli áno, tak nech tí platia väčšie porcie, nech tých synov assentujú za vojakov, tým millionom ale, ktoré volebného práva nemajú, vláda nech neuvaluje nové farchy na krky. Lahko je tu rozkazovať a nové farchy vymýšľať, nech sa ale páči pomysleť, že tie milliony chudoby ťažkou prácou vyhladávať si svoj chlieb. Ba pri včulajšej dra-

hote ani toho sa im neujde do sytosti. Odkiaľ teda nové porcie platiť na vojsko? Či sa nám tak dobre vedie? Či hádam máme až na zbyť peňazí? Horkýže pane Héderváry. Nie sme my židovskí millionári, ani ministri. Vás platí krajina a to veru draho; keď buchnete, krajina vám dá penziu, nám ale nikto nedá nič. My si musíme vyrobiť čo potrebujeme. A preto preč s vojenským zákonom! Dolu s novými farchami! Dolu s takou vládou, ktorá ožobračuje krajinu! Zle stojíme! Žalujú sa hospodári, priemyselníci a robotníci. Ba ani úradskí nie sú spokojní. Každý pýta a túži po lepšom. Žatva na Dolniakoch zle sa vydarila, čo znamená drahý chlieb. Lichva hynie. Miestami suchota, inde zas povodne všetko pustošia. Tam zemetrasenie zapríčinilo veľké milliony škody. Tam tisíce robotníctva sú bez zárobku a vláda predsa nenie ohľadom na to, lež prehnať chce silou-mocou taký zákon, na ktorý potreby nemáme a ktorý ožobračí všetkých obyvateľov Uhorska. A vládni mungovia sú celkom bez citu. Oni nemyslia na chudobu, ak veľmi rozmnožujú jej farchy, keď odhlasujú ten vojenský zákon. Títo mungovia majú len jednu starosť: hlasovať totiž tak, ako im to Khuen-Héderváry rozkáže. Pred voľbami ani jedon nevyzradil v svojom okrese, že k čomu zakupuje Héderváry voličov, ačpráve vedeli k čomu sa chystá, lebo báli sa, že neobdržia mandát, jestli vysvetlia voličom, aké nové farchy zavesí im na krky vláda.

A práve pre toto pokrytectvo zaslúži vláda, aby buchla, aby ju opozícia vymietla z krajinského domu. Na čo je taká vláda, ktorá i ten kúšik suchého chleba odtrhá od úst chudobného človeka?

Za takú vládu nemôže sa oduševňovať žiadon svedomitý človek!

Fatranský.

Do čacanského okresu.

Povedzte mi bračekovci moji celkom otvorene a dôverne, čo ste vyhrali s vašim krajinským poslancom Lajosom Lévajom. Jakú «národnú» prácu on koná, ako vás zastupuje na sneme a v čom vám pomohol pri vašich útrpnosťach? Povedzte, ľahšie vám je ako vám bolo, keď vás zastupoval pán Emil Gyuriss?

Ktorý z týchto dvoch mužov bol bližšej k vám, ktorý z nich znal lepšie vaše pomery, ktorý z nich mal srdce za chudobu citiace a ktorý vás bránil a hájil proti úžere, ktorej vystavení ste jednoducho?

Či nie pán Gyuriss? Či to nebola škoda nemožného urobiť toho muža, ktorý toľkým ľudom dobre učinil?

Neposudzujem voličov kresfiansko-ludáckeho presvedčenia, lebo títo počestne sa držali, lež obviňujem zradou tých lakomcov a krátkozrakých voličov, ktorí hlasovali na Léwayho. Kto sú oni? Kto ich nahováral, aby ostali liberálmi? Čo obdržali za svoje hlasy? Kto boli korteši liberálneho Léwaya a akú mzdu dostali za to hnusné kupectvo s dušiami? Nuž a predseda volby ako sa držal? Nuž a tie polutovaniachodné figúrky, ktoré za mizernú mzdu prišli až od Prešporka za Léwayho kortešovať, akože bojovaly proti pánu Gyurissovi? Nehaňbili sa? A že vraj bojovali za slovenčinu. Včul tam už aj socialdemokrati vykričali, že to bola špata za bývalého žida v cudzom okrese kortešovať za pár koruniek.

A ako sa odslúži Léway svojim voličom a kortešom? Tak, že bol za povýšenie špiritusu a doháňu, soli, za odanenie cukor náhradných látok, za nový zákonný návrh o zbrannej moci, pre ktorý pribudnú porcie každému jednému. Pán Emil Gyuriss veru nebol by býval za tie zákony, lebo zná biedu ľudu.

Takto si uplietli liberálni voličia okresu čacanského korbáč sami na seba. Je toho hoden Lajos Léway?

Zvedavý.

Zidovské kúsky.

Židi z Galície majú v Budapešti akýsok spolok pod menom «*Jessed Emes Talmud Tora*». Tento spolok začiatkom roka od ministerstva vnútra dostal dovolenie, aby po celej krajine zbierať mohol almužnu ku vystaveniu synagogy. Za hlavného agenta ku zbieraniu almužny, spomenutý spolok ustanovil žida z Galície menom Baruch Rübenfeld. Ponevác ale Baruch Rübenfeld krom židovského handrkovania žiadnej inej reči nevie, dali mu na pomoc druhého žida z Galície, ktorý bol múdrejší, bo vedel viacej reči a volá sa Herman Reiss.

Dvom židovským agentom spomenutý spolok slúbil 60 percentov sobranej almužny a pustil ich na cestu s tým naložením, aby každý týždeň aspoň 15 korún poslali «svätému» spolku do Budapešti.

Rübenfeld a Reiss dali sa teda na cestu. Oni si ale umienili dobré a veľké gšefty prevádzať a preto nenavštevovali židov, lež výlučne len kresťanov. V Železnej stolici chodili po dedinách z domu do domu. Kde prišli ku sedliakom, vstúpili do izby s pozdravením: Pochválen buď Pán Ježiš Kristus a dali sa vyprávať, že ich minister vnútra poslal, aby zbierali podporu pre ubohých obyvateľov stolice Krassó-Szörény, kde povodeň zničila mnohé obce.

Rübenfeld a Reiss, aby tým ľahšie zaviedli sedliakov, hrozne brýzgali na židov, s ostentáciou jedli slaninu a sviňské mäso a vystatovali sa s tým, že oni žida len vtedy majú radi, keď je studený. Títo židovskí antisemiti od sedliakov brali nielen peniaze, lež aj zbožie, ktoré na trhu predávali v Sombatheli. Tohoto zbožia muselo hodne byť, bo utrhli zaň 560 korún. «Svätému» spolku v Budapešti poslali z toho 75 korún, ostatne strčili do svojich ubrýzganých vreciek a vysmiali oklamáných gojmov.

Hovoria ale: nič netrvá na veky, oprašivie aj najkrajší židák. Tak i Rübenfeld a Reiss netešili sa dlho ich sláve. Kráľovská tabula v Rábe Hermana Reiss odsúdila na 2 roky a Barucha Rübenfeld na 10 mesiacov do áreštu. Je to veľká sláva pre ten «svätý» spolok: «*Jessed Emes Talmud Tora!*»

POLITICKE CHYRY.

K politickému rozpoloženiu.

V politických kruhoch zaoberajú sa všestranne s tou audienciou, ku ktorej nevedno či dobrovoľne alebo na najvyšší rozkaz, minister honvédstva Samuel Hazai v nedeľu 23. júla dostal sa v Ischlu u jeho veličenstva kráľa. O tejto audiencii v politických kruhoch kolujú všeliaké chýry. Z týchto chýrov je len ten jedon nepod-

vratne istý, že i jeho veličenstvo král má známost o tom, že gróf Khuen-Héderváry sotva bude vstave v sneme prehnať jeho návrh o vojenskej reforme. V samom kabinete údajne nepanuje tiež úplné porozumenie. Strana národnej práce viacej myslí na prázdniny, ako na krajinské záležitosti, znakom toho je, že v malom počte a aj to len ako by na silu chodí ku zasadnutiam. Pozdáva sa vôbec, že sa trochu klátí tá chýrna vláda Héderváryho; jestli padne, najmenej ju budú oplakávať kresťanskí občania Uhorska.

Osvedčenia súhlasu a pochvaly vyslancom kresťanskej ľudovej strany.

Pápežský praelát, krajinský vyslanec Ján Molnár, z príležitosti pojednávania krajinského rozpočtu pozornosť finančného ministra obrátil na krušný hmotný stav financov a prosil o uľavenie ich neznesiteľného položenia. Dozorstvo finančnej stráže z Mitrovic pápežskému praelátovi Jánovi Molnár v mene 6 tisíc financov vyslovilo vreľé vďaky za obranu ich záujmov v krajinskom sneme. Vyslancom kresťanskej ľudovej strany akožto zmužilým bojovníkom za zásady kresťanské a za práva katolíkov s úctyplným pozdravom vreľé vďaky vyslovilo duchovenstvo dekanátskeho okresu smolenického zo zasadnutia za predsedníctva dekana Mórica Skrivanek v Trnave dňa 10. júla vydržiávaného. Podobné osvedčenia súhlasu a uznania vyslancovia kresťanskej ľudovej strany dostali i z okresov Regöce a Zombor.

Ján Richter.

Krajinský vyslanec liberálnej strany národnej práce, nekdy farár obce Árvanagyfalu za krajinského vyslanca kandidoval sa s liberálnym programom a vyvolený bol v okrese dolnokubínskom. Ponevác sa za ablegáta kandidoval bez dovolenia jeho patričnej cirkevnej vrchnosti, po jeho vyvolení úradne bol vyzvaný, aby alebo ablegátsky mandát zložil alebo zažakoval z fary. Richter prv než z fary zažakoval vyhrážal sa tým, že keď z fary zažakovať musí, desať tisíc oravských katolíkov prejde k luteránskeму vierovyznaniu. Dľa hodnovernej zprávy posial ani jedon jedinký katolík neostal luteránom Richterovi k vôli. Zarovnak úradne pod-

vrátený je i ten chýr, že liberáli Richterovi tým nahradia ztratenú faru, že ho dajú vymenovať za kanonika veľkováradinského. Z toho tiež nič nebude. Richter teraz už vie, že liberálov milosť visí na zajačom chvoste.

Prievidský fabrikant cholery.

Prievidský hlavný slúžny v jeho slobodných hodinách dal sa na remeslo dorábania cholery; pri prvom ale podniku vypálila mu puška na zadek a on stojí zahaňbený pred celým svetom. Prítomne neni volieb, voličov neni možno preháňať, bo sú neni doma, ponevác teda nebolo inej roboty, pán hlavný slúžny dal sa fabrikovať cholery. Kolomana Brestyenzskyho, bývalého ablegátskeho kandidáta kresťanskej ľudovej strany navštívila jeho rodina z Grácu a následkom dlhej cesty cítila sa trochu nedobre. Pán hlavný slúžny konštatoval hned cholery, oznámil vec podžupanovi, dom pána Brestyenzskyho postavil pod zátvor a čo je hlavná vec, aby z domu ani myš nevybehla, dal ho obklúčiť žandarmi. Podžupan vyslal stoličného hlavného lekára dra Biringera, aby v Prievidzi hľadal cholery. Ponevác sa tam s cholery nestretnul, výkal nemocnej osoby poslal bakteorologickému ústavu do Budapešti ku preskúmaniu. Tam preskúmali výkal, o cholere ale nebolo ani chýru ani slychu. U pána Brestyenzskyho nebolo cholery, lež našli ju pod klobúkom u pána hlavného slúžneho.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov pre technickú obštrukciu v pojednávani zákonného návrhu o zbrannej moci takrečeno ani nepokračujú. Ohromná väčšina liberálov nevie si rady. Gróf Julius Andrássy proti vojenským reformam povedal veľkú reč 22. júla. Gróf Štefan Tisza ale k potešeniu liberálov 24. júla vysiovil sa za vojenské reformy.

V zasadnutí snemovne veľmožov 21. júla gróf Gustáv Mailáth pri pojednávani krajinského rozpočtu povedal všestrannú pozornosť vzbudzujúcu reč a žiadal medzi iným, aby sriadená a povýšená bola kongrua katolíckych duchovných, prevedené boľo sriadenie platov učiteľských pri náboženských školách a slovo svoje zdvihol proti šreniu sa alkoholizmu a pornografie.

RAKUSKO.

V novoutvorenom viedeňskom reichsráte posial ešte nebolo bitky, čo je na počudovanie. Začína tu ale zcela liberálny, totiž slobodnomurársky duch previevať, čoho dôkazom je, že vyslancovia Ofner a Zenker zadali návrhy na zavedenie civilných matrik a možnosti rozso-bášenia pri manželstvách katolíkov.

Z CUDZOZEMSKA.

Zakázané vyučovanie náboženstva. Mestská rada svätého mesta Rímu, jehožto mešťanostom je žid a slobodný murár menom Nathan nariadila, že vyučovanie náboženstva zakázané je vo všetkých školách. Je to hanba pre Rím a hrozná urážka celého sveta katolíckeho

Hrozný požiar v Carihrade zúril v nedeľu 23. júla, Požiaru padly v obeť mnohé námestia a verejné stavania. Oheň povstal podpalačstvom.

BESEDNICA.

Krajčír z Búlovca.

Raz v nedeľu popoludní vybral som sa z dlhej chvíle na prechádzku a dosť skoro zašiel som do malej dediny, kde som zabočil do hostinca a tam sadol som si do kúta. V hostinci bolo asi dvanásť roľníkov, ktorí zabávali sa na vtipných rozprávkach starého človeka s dlhou bradou. Vyzeral ako nejaký učenec a pekne rozprával. Keď prestal, ktosi povie:

— Svätko, rozprávajte nám voláku hodne prifarbenú rozprávku, hádam o tom krajčirovi z Búlovca.

— Áno, tú; je to síce nie pravda, ale sa aspoň zasmejeme — prisvedčali ostatní.

Starec si zapil a začal:

Pred rokmi, keď ešte nebolo železníc, ani žiadnych peňažných ústavov a assekuračných spoločností, sedliaci nosili kožené nohavice, ktoré nebolo možno zodrať a krajčiri veru mali málo roboty. Krajčír z Búlovca bol vo veľkej biede, jeho malé hospodárstvo kle-salo, až konečne mal len jednu kravičku a dve kozy. Bol mrzutý a keď mu krava ochorela, zaumienil si, že pojde svetom.

Ponevác vtedy statok neassekurovali, kravu dal zabíť a celá rodina mala dosť mäsa na dlhý čas.

Keď už posledný kus mäsa stovili, milý krajčír vzal kožu z kravy, napchal do nej sena a pod s batohom dolu Dunajom na Dolniaky. Večer prišiel do hostinca. Izba bola prázdna a pri dverách lavica, na ktorú sa oprel.

Keď hostinská vstúpila do krčmy, pýtal si pohárik pálenky a prosil ju, že či by mu nedovolila tam na tej lavici prenocovať. Hostinská mu dovolila.

Po chvíli vrátil sa aj hostinský a dal sa s krajčírom do reči.

— Kam cestujete?

— Hľadám si nejaké miesto.

— U vás musí byť veľká bieda.

— Čo potrebujeme to máme a keď nám volačo chybí, to si vieme vyčariť.

— Keď teda viete čariť, nože mi vyčartate nejakú večeru,

A krajčír rozprával mu jedno-druhé zo svojej domoviny, ako ta nejaký pán prišiel, ako sa tam zabával a s hostinskou všeliaké pletky vystrájal a že ako a kam chytro poschovávala pečienky, koláče a víno aj že ako sa ten pán schoval, keď hostinský klepal na dvere svojej domu.

Potom si hostinský s krajčírom vypili a keď boli v dobrej vôli, začal hostinský:

— Počuješ, predaj mi svoje čary a čo ti za ne dám?

Krajčír pozre mu smelo do očí a potom vážne hovorí:

— Vieš ty čo, ja síce peňazí nepotrebujem, ale moje čary sú viac hodné, ako všetky vaše tučné svine dohromady; ale ak už naskrze chceš, dáš mi 600 zlatých, ináč ti to nedám.

— Nech je teda tak, dám ti tolko, ale tvoje čary by som chcel najprv vidieť.

— Dobre — odvetil krajčír — a zaviedol ho ku kutici, ktorá bývala ináč prazdna, ale keď ju otvoril, vyskočilo odtiaľ čosi veľkého... akási veľká, mužská postava...

— Chlape, tu máš šesť sto zlatých a čary sú moje!

Krajčír vzal peniaze a rýchle pobral sa domov do Búlovca. Tam si hospodárstvo pekne usporiadal a Búlovčania sa divili, že kde vzal krajčír tolko peňazí. A keď jeho žena šla v nedeľu do kostola v poriadnom oblekú, Búlovčianky nemaly pokeja od závidi. Na zpiatočnej ceste vzaly ju medzi seba a nedaly jej pokoja, kým sa im nezdôverila:

— Mój muž zanesol na Dolniaky kravskú kožu a tam ju predal za 600 zlatých.

Keď sa to mužovia dozvedeli, nespýtovali sa viac nikoho, len jedného dňa pobili svoje kravy a každý šiel s kravskými kožami na Dolniaky. O pár týždov sa vrátili, ale namiesto koží a peňazí doniesli len povrázky na pleciach.

Teraz zpomsty napadli krajčira, vopchali ho do vreca, aby ho tak odpratali.

— Toho kujóna musíme utopiť — hovorili a šli s nim k Dunaju.

V jednej dedine pristavili sa s ním v hostinci, veď treba krajčira oplakať, ako keby bol už mrtvý, ale vrece nechali na priedomí.

Zzkaľ si tí tam popíjali, prišiel ta kupec s celým krdlom sviň, ale ako chcel vojsť do krčmy, počul z vreca ľudský hlas. Keď prišiel bližšie zvolal:

— Nuž a čo že ty tam hľadáš v tom vreci zašitý?

Krajčír vo vreci odpovedal:

— Tu v krčme je veľa chlapov a tí ma chcú za ministra, ale ja to nechcem.

— Ej to by bolo pre mňa! Pojdem ja namiesto teba!

— Pristávam — volal krajčír z vreca — otvor vrece a vlez ty doňho!

Tak sa stalo. Krajčír potom vrece dobre zaviazal, vzal bič a hnal krdel sviň do Búlovca.

O krátky čas vrátili sa domov aj tí Búlovčania. Ale ako sa zadivili, keď im ženy rozprávaly, že krajčír dohnal krdel sviň a že teraz s nimi kupčí. To nešlo im do hlavy a preto zaumienili si od krajčira dozvedieť sa, že ako sa to stalo.

— Celkom jednoducho — odpovedal im krajčír — keď ste ma hodili do Dunaja, spadol som až na dno, tam našiel som krdel sviň a po dlhom namáhaní podarilo sa mi ich dostať na breh.

Búlovčanov zase napadla závišť a hneď odhodlali sa takým spôsobom prísť ku lacným sviniam. Vybrali sa zase do tej dediny, v krčme sa dobre posilnili a uvelebení utekali do Dunaja. Ešte sa najprv radili, až konečne povie im búlovský rychtár, ktorý tiež bol medzi nimi:

— Viete čo, chlapi, najlepšie bude, keď si každý svoje svine sám vyženie na breh, jeden za druhým, v dobrom poriadku.

— Ja pojdem prvý — povie rýchle masiar Humenský.

Nikto neopovážil sa mu protirečiť, na čo rychtár hovorí:

— Postavte sa pekne do radu a dívajte sa, ako to mäsiar Humenský urobí; len poshovenie, na každého príde rad.

Všetci poslúchli a Humenský rozbehnúť sa na brehu, hodil sa do Dunaja a zmizol; ostatní čakali. Konečne sa mu ukázala hlava na površí vody, oči mal vyvalené, rukami hádzal vo vode a kričal z plného hrdla.

— Nevie si s nimi poradiť — zvolá kováč a — člup... už aj on bol vo vode.

To všetkých tak znepokojilo, že jeden za druhým skákali do Dunaja. lebo nikto nechcel byť posledný, aby sa mu zlé svine dostali.

Nikdy sa tí viac nevrátili do Búlovca a ženy

marne ich čakaly. Ničoho o nich nepočuly, hnevaly sa a všetku vinu uvaľovali na krajčira.

Jedneho rana ebklopily jeho dom, vrútily sa dnu a priviazaly ho o ťažkú lavicu. Chudák musel to trpeť a nemohol sa brániť.

Ženy skákaly okolo neho a stípaly ho jedna za druhou. Krajčír sa ani len nepohol, ako keď už bol býval mrtvý. Zrazu zlostná čizmárka doniesla dnu starého capa.

— Ta s ním naňho! — volaly všetky, ale krajčír vyhútal niečo iného.

Rýchle strčil ruku pod lavicu, vytiahol odtiaľ žeravé železo z piglajza, popálil čizmárku aj capa a hneď sa všetko zmenilo. Cap skákal ako besný a ženy z izby utiekaly.

Krajčír sa oslobodil. Pobral svoje veci a šiel zase svetom, nikto nevie, že kam. Do Búlovca sa viacej nikdy nesmel ukázať žiaden krajčír.

Poslucháči smiali sa na tejto rozprávke starca s dlhou bradou a robili žartovné poznámky. Všetci nasmiali sa do chuti,

— Koľko má ten starký rokov? — spýtam sa hostinského.

— Hodne vyše osemdesiat — odpovedal mi.

Nuž hľa, od toho starečka môže sa mnohému naučiť človek, ten sa lepšie cíti v svojej starobe aj pri chudobe, ako mnohí na peňažných vreciach sediaci lakomci. Ten veselo pozerá na život a to je viac hodné ako všetky peniaze sveta.

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ v najprajnejšom zdravotnom stave nachodí sa v Ischli. Zrejším dôkazom jeho zdravia je, že už bol aj na polovačke a zastrelil pekného jeleňa.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Rudolf Lang dekan-farár zo Starej Turej vymenovaný je za farára do Zbehov, Pavel Ernyei farár veľkolapášsky dostal faru veľkokereškénsku a Jozef Grábek kaplán obce Leszété vymenovaný je za farára do Bucsány. Za administrátorov poslaní sú: Štefan Avar kaplán z Bélabánya do Starej Turej a Štefan Ravasz administrátor bučanský do Nagylapás. Za kaplánov sú vymenovaní: Tadej Molitor prešporský kapucín do Myjavy, Ján Drachos kaplán komjatický do Baňskej Štiavnice. Novovysvätený kňaz Béla Zsolnai poslaný je za kaplána do Leszété a Štefan Ripper do Komjatic.

Z biskupstva Nitrianskeho. Osvietený pán biskup nitriansky gróf dr. Vilhelm Batthyány za tajomníka bi-

skupskej svätej stolice vymenoval doterajšieho obradníka svojho dr. Ondreja Skrábik. Blahoželáme!

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* počas jeho sdržovania sa v kúpeľoch Reichenhall správou menších záležitostí cirkevných svojho biskupstva poveril veľprepošta, praeláta kanonika Edvarda Medveczkyho. — Dom Piusa vo Vranove, nekdý kláštor mníchov Paulinov, ktorý pre zostaralých a chorých kňazov od prešovského gr. katolíckeho biskupstva kúpil osvietený pán biskup košický, onedlho odovzdaný bude svojmu cieľu, bo kúpny list už potvrdil minister kultu a kúpna cena je tiež už složená. — Ladislav Szmrecsány brat Ludvika, posväteného biskupa jágerského (Eger) a dr. Julius Kazinczy tunajší verejný notár vymenovaní sú za dvorných radcov. — Hudobný spolok tunajších katolíckych tovaršov 16. júla vydržoval peknú letnú zábavu. — Do výboru krajinského združenia kresťanských učiteľov vyvolený je Karol Kukla učiteľ obce Resta. — Istý bezmenný tunajšiemu mešťanostovi poslal 1000 korún, cieľom rozdelenia medzi dobročinné spolky; z tejto summy mešťanosta na chlieb chudobných dal 100 korún. — Služobná Katarina Hriezó onemocnela na suchoty a leží bez všetkej pomoci. Ku jej podpore darovali: istý bezmenný 10 kor., vdova Jozefova Winter 4 kor., správa základiny pre chudobných a osvietený pán biskup 10—10 korún.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Anglické mníšky tunajšieho kláštora minulý týždeň usporiadaly duševné cvičenia, ktoré pod správou jezuitu P. Hörl trvaly cez 9 dní. — Ministerstvo orby aj tohoto roku požičia hospodárom stroje k sušeniu alebo páleniu jablk, hrušiek a sliviek. — Gazdovský spolok z podpory ministerstva orby v mesiaci septembri medzi gazdov stolice šárišskej rozdá 294 kohútov orpington, 24 káčerov peking, 71 husí emdenskej fajty a 24 moriakov. — Nemoc lichvy na pysky a kopytká na území stolice ešte vždy trvá, ba po jednotlivých miestach sa aj šíri, čo je veľké nešťastie pre hospodárov. — Z Prešova do Širokej Dediny zavedený bude telefon. — Istá na nohy chorá vdova na radu hlúpych žien navarila akýchsi zelín, vyliala to na križnu cestu v meste a začala v tom nohy močiť. Policaj ju ale zbadal, oznámil vrchnosti a veľul bude pokutovaná pre hlúpu poveru. — *Bardijov:* Firma Samuel Tausik z Budapešte, k zavedeniu tkáčskeho priemyslu zamýšľa tu postaviť 60 kresiel, ktorých počet pozdej stroji sa povýšiť na 100, čo k veľkému osahu môže byť pre tunajší chudobný národ. — Medzi tunajšími sklepníkmi bankrottovalo 12, rozumie sa, dľa zvyku sú to sami židia. — *Nagysáros:* Veľký odpust k úcte Panny Marie Škapulárskej odbavovaný bol tu 16. júla, z ktorej príležitosti mnohí pristúpili k sv. sviatostiam hrubú sv. omšu slúžil Anton Mikita farár z obce Ternye a slávnostnú kázeň držal nekdajší kaplán tunajší Jozef Sznak, nateraz administrátor z Gombosszentgyörgy. — *Sobvár:* Štefan Krucsilák tunajší farár penzionálnemu fondu zostarelych kňazov znovu daroval 2 tisíc kor. —

Orló: Búrka a hrad (ladovec) mnoho škody narobili tu 20 júla. — *Sósfürdő:* Grécko-katolícki praeparandisti prešovski, minulý týždeň odbavovali tu peknú letnú zábavu, na ktorej aj z okolia súčasťnilo sa početné obecenstvo. — *Lénártó:* Tunajším obyvateľom, ktorým požiar nedávno zapríčinil veľkej škody, podžupan stolice vyprostredkoval a poslal 500 korún stoličnej pomoci.

Chýry zo Spiša. Kézmarský professor obchodnej školy Dyonizius Márki dňa 11. júla v Tatrách spadol z jednej skaly a veľmi sa pokaličil. Cieľom liečenia odviezli ho do budapešťanskej kliniky. — V Tatrách pred Týždňom padol malý sneh. — V Novej Vsi je teraz pre učiteľov vzdelávajúci naukobeh, na ktorom zo 26 stolic súčasťnuje sa 51 učiteľov. — V Gölnici za mestského doktora vyvolili Benneho, syna vlachského školského predstaveného. — V Popráde 29. júna nebol oheň, ako to v 28. čísle Kresťana mýlne stálo, lež v Podprócu v podhradskom okrese. — V našej stolici od terajšia budú stoličné zasadnutia vždy druhú strediu mesiacov apríla, júla, októbra a decembra. — Od 1. apríla až do 30. júna naša stolica vydala 352 cestovných passov, o 88 menej ako minulého roku v tom istom čase. — V Šmeksi do minulého týždňa bolo 2367 kúpeľných hostí. — V Danišovciach za r. k. učiteľa vyvolili Alexandra Vittkó, učiteľa z Vyšného Slavkova. — Osvietený pán biskup rožňavský Ludvig Balás sdržuje sa teraz v Tatrách. — V Richvalde 19. júla na popoludnie v tieni bolo 29 stupňov tepla podľa Celsiusa.

Z Liptova. Dňa 30. júna večer traja poľskí turisti, vybrali sa cez Kokavu na cestu, aby prez vrch Roháč prešli do Oravy, vo tme, ale poblúdili a dvaja z nich spadli z bisternej strany Roháča do priepasti. Jedného našli už mrtvého, druhého ale ešte nenašli.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Spišský kanonik Viktor Horváth malolomnickému katolíckemu kostolu daroval pekný nový hlavný oltár. — Vesprimský biskup barón Karol Hornig najnovšie na školské ciele obetoval 20.000 korún. — Čanádsky biskup dr. Július Glattfelder na vystavenie kostola v obci Temešvár-Rónac daroval 1000 korún. — Veľkováradinská r. k. kapitula spolku katolíckej tlače dala 4000 korún. Anton Léránt farár obce Ösi na ten istý cieľ dal 100 korún. — Osvietený pán biskup spišský dr. Alexander Párvy na vystavenie novej kat. školy v liptovskej Teplej daroval znovu 1000 korún. — Jágerská kapitula zemetrasením stihnutému mestu Kečkemét poslala 1000 korún podpory.

Budapešťiansky Katolícky Delnícky Kruh 5. augusta (v sobotu) r. 1911 v miestnostach u pána Poóša (VIII, Vig-u. č. 18. a Bérkocsis-u. roh) usporiada letnú ružovú tanečnú zábavu spojenú so svetovou posťou, na ktorú všetkých bratov slovenských i so ctenou rodinou povoláva riaditeľstvo. — Začiatok o 8. honine večer. Vstupné: v predodprodaji 1 koruna, pri pokladnici 1.20 h. Vstupenky dostať: V miestnosti Kruhu

(VIII., Kisstáció-u. 1.), u gazdu Jána Krajčí a aj u pánov výborníkov. Prosíme všetkých bratov a sestry slovenské aby v čim väčšom počte prišli na túto zábavu aby sme sa tam poznali ako bratia Slováci, čo nám bude slúžiť k obveseleniu ducha, lebo Slovák sa len medzi svojimi môže po svojsky zabaviť.

Štrajkujúci ženci. Z Hatvanu zdeľujú, že na panstve baróna Alexandra Hatvanyho v obci Nagygomboš 56 žencov začalo štrajkovať, lebo správa panstva údajne nevyznačila im tú tabuľu na sožatie ku ktorej sa kontraktom podujali. Vyrukovala polícia, ktorej sa väčšie výtržnosti podarilo prekaziť a nahovoriť žencov, aby ďalej pracovali.

Zhorely deti. V obci Olaszslizka (st. zemplínska) minulé dni pustošil oheň. Z neznámej príčiny chytila sa stodola Michalovej Bodnárovej a od tejto chytila sa strecha päť susedných domov, ktoré zhorely. Chytila sa aj stodola Štefana Szaláncziho, v ktorej boli dve jeho dietky. Na krik detí honvédske strážmajster Jozef Slis vnišiel do rúcajúcej sa už stodoly a obidve deti vyniesol, lenže dotiaľ jedno z nich už zomieralo a druhé bolo smrteľne popálené.

HOSPODÁRSTVO.

Dochovávanie lichvy.

Lichva, rožný statok, ako sa zvyklo hovoriť, nosí tarchu gazdu. Ona dáva silu ku obrobeniu pola, dáva peniaze, rodine dáva pokrm a ona udržiava úrodnosť roľ. Preto dochovávanie lichvy držia za najdôležitejšie a v tomto, ako aj v zpeňžení mlieka každý gazda a gazdiná majú mať sbehosť.

Vo veľmi mnohých obciach to, čo sme hore vyššie povedali, veľmi dobre vedia a preto veľkú starosť obracajú na vybranie býkov na plemeno, najlepšie kravy v obci držia si v pamäti a aj týchto potomkov, jestli sú dobrí, nikdy ich nevy pustia zo svojej obce. Býkov kupovať pošlú vždy len tých najzkúsenejších gazdov a za takého býka, ktorý je z dobrého plemena, neľutujú aj viac zaplatiť. Potom ho dobre chovajú, výtečne opatrujú, slovom vykonajú všetko, aby obec mala peknú a dobrú lichvu a gazdovia aby z toho mali veľký osoh,

Ale takéto pokračovanie potom aj vidieť na celej dedine. Taká obec sa iste vzťaha.

Kde je zlé obecné predstavenstvo a kde sú ani gazdovia nie dobrí, kde nepoznajú to, čo je pre nich osožné, tam nehľadajú na to, že aké je, len nech je to teľa, uspokojia sa s býkom na plemeno, ktorého kúpi na jarmoku za 70–80 zlatých, pri kúpe ktorého

tí, ktorí ho išli «vyberať» dakedy málo čo menej strovia na oldomáš, ako kolko za býka platili.

Bez dobrých býkov dochovávanie lichvy sa nemôže zlepšiť a tak sa ani obce nemôžu vzťahať. Aby si teda obce poriadnych samcov mohli zaopatriť, tým cieľom ministersvo orby obce napomáha pri kupovaní býkov.

Toto napomáhanie záleží v tom, že ministerstvo orby vo viacerých mestách krajiny, ako ku príkladu na našich Horniakoch v mestách Pozsony, Balassa-Gyarmat, Miskolc, Kassa a Besztercebánya postavilo dozorstvá pre dochovávanie domácich zvierat. Každé dozorstvo má pridelený istý okres a keď volaktorá obec v patričnom okrese chce si zaopatriť býka na plemeno, nech o to svoju, 1 korunovým štampom opatrenú prosbu pošle dozorstvu. Dozorstvo potom vyprostredkuje býka pre prosiacu obec; kúpi ho z najlepšieho stáda gazdovstva alebo čriedy a pošle ho patričnej obci, jestli sa totižto táto písomne zaviazne, že cenu statočne zaplatí.

Teraz povstáva tá otázka, že aký osoh má z tohto obec? Nuž teda odpovieme na túto otázku. Obec má z toho ponajprv ten osoh, že býka vyberie taký človek, ktorý sa do toho úplne rozumie a ten nebude piť na konto obce oldomáš: po druhé: obec dostane býka len z dobrej fajty; po tretie: dostane ho v miernejšej cene (teda lacnejšie, ako keď by si ho ona bezprostredne kúpila) a lacnejšie, ako kolko dozorca platil za býka a konečne po štvrté, obec conu býka nemusí zaplatiť naraz ale v polročných rátoch na tri razy.

Spomenul som hore vyššie, že obec musí vydať zodpovedné písmo o tom, že cenu býka riadne zaplatí. Toto písmo už vystavené dozorca pošle obci. V písme je vykázaná cena býka ako aj to, že v koľkých rátoch má obec túto cenu zaplatiť v daňovom úrade. Toto podpíše rychtár, opatrí ho obecnou pečiatkou, písmo podpíšu aj dvaja prisažní ako svedkovia, na písmo rychtár prilepi štampel zodpovedajúci cene býka a to potom pošle dozorcovi. Keď dozorca toto písmo dostane, potom im dá poslať vyhliadnutého býka.

Jestli si obec sama vyberie niekde býka na plemeno, nech to oznámi dozorcovi a jestli dozorca býka uzná za súdeho, teda tohoto kúpi pre obec.

Vôbec radíme každej obci, aby sa so všetkým, čo sa na dochovávanie lichvy poťahuje, obrátila na patričné dozorstvo pre dochovávanie dobytky, odtiaľ vždy dostane radu a podporu.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena :

na celý rok	---	---	---	4 koruny,
na pol roka	---	---	---	2 koruny,
na štvrt roka	---	---	---	1 koruna.

Administrácia Kresťana.

DOPISY.

Velké-Borové (st. Liptovská)

Pochválen Pán Ježíš Kristus.

Otený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresfane».

Obec naša leží na hranici stolice oravskej. Chudobní obyvatelia zaoberajú sa najviac so sklarstvom. Pochodia všetky stolice našej drahej vlasti, veľkú časťku Moravy, Sliezka, Galície, Ruska, Nemecka atď. Poľné práce takmer len ženské konajú, bo mužskí z väčšej čiastky len na vianočné sviatky vrátia sa domov na 2—3—4 týždne.

Bárs sme chudobní a veľké ťažkosti znášame pre všeliaké nedostatky, predsa sme minulého mesiaca nevýslovnú radosť cítili: mali sme tu totiž slávnosť, akej sa nám od jestvovania našej obce nedostalo.

Dňa 25. júna vydržoval náš milý rodák, chudobných, lež šľachetných rodičov syn Pavel *Drbják* svoje kňazské prvotiny. Radosťou nám plesalo srdce, keď spomenutého dňa už zavčas rána hrnuly sa zástupy ľudu zo všetkých strán a zaplnily líbezným kvietim ozdobený chrám borovský; v neskoršie hodiny počet ľudí natoľko riastol, že ich už náš kostol nemohol pre nedostatok miesta prijať. Milovaného primicianta z domu rodičovského s processiou priviedli sme do kostola, cestou spievajúc prekrásnu pieseň: «O nebeský kvete krásy...»

Slzy sa ronily z každého oka. Boly to slzy radosti. Pri boku primicianta kráčal prevel. miestny pán farár Julius *Brtko* ako rukovodič (manuduktor). Za nimi šli šťastlivi rodičia, blažené sestry a brat, rodina a zástup ľudu.

Konečne náš primiciant pristúpil k oltáru. Okolo neho skvelá assistencia; na stoličkách pred oltárom postavených sedeli rodičia a rodina... «Veni Sancte» intonujúc primiciant, z tisícich a tisícich hrdiel znela prekrásna melodia. A tak to šlo až po evangélium. Potom začal slávnostnú reč prevlb. pán farár z Gombáša Štefan *Hattyár*, ktorý srdcia prenikajúcim hlasom kreslil ťažkosti a radosti stavu kňazského, napomínajúc nášho mladého kňaza, aby vo všetkých svojich záležitostiach utiekal sa pod ochranu svojho patróna sv. Pavla. Najkrajší okamih bol ten keď novovysvätený svojim milým rodičom dal v svojom kňazskom živote prvý raz sväté prijmanie.

O jak blažený to bol cit, keď videl, že prví, ktorým on v Sviatosti skrytého Boha udelil, sú jeho drahí rodičia a za nimi «biele, živé lalie» jeho družičky. Akú radosť cítili «nébešťania», keď videli toľko čistých duší!

Prítomní kňazi boli: prev. páni Ján *Hattyár*, dekan z Habovky, Martin *Dolyák*, Ladislav *Mikula*, Leopold *Szlano*. Na slávnosti súčasťni sa aj jeho konseminaristi zo Spiša: Ján *Butkay*, Vavrinec *Kalafut* a z budapeštianskeho centrálného semenišťa Ferdinand *Machay* IV. r. bohoslovec.

Novému kňazovi zo srdca blahozeláme a prajeme, aby bol neohroziteľným bojovníkom zásad Kristových. S kresťanským pozdravom

Jeden prítomný.

Spišská Sobota.

Pochválen Pán Ježíš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

Všetkým svoje dievčata milujúcim rodičom dávam na vedómie, že v Spišskej Sobote v dievčánskej občanskej škole (polgárke), ktorú vedú mnišky, 1. septembra b. r. otvorí sa už aj štvrtá trieda.

Mestečko Spišská Sobota leží pod čarokrásnymi Vysokými Tatrami len niekoľko minút od Poprádu; voda a povetrie je tam výtečné. Žiačky umiestniť sa môžu tak v meste v privátnych domoch ako aj v internáte s polgárkou spojenom, kde veľká pečlivosť venuje sa tomu, aby si dievčatá nemeckú reč osvojily. Kto si žiada prošpekt, nech sa obráti k predstavenstvu tohoto ústavu.

Katolicke matky, z kresťanskej lásky ku vašim dcéram vás aj toho roku veľmi prosím, starajte sa o dobrú katolícku výchovu vašich milých dievčat! Keď ich sebaobetivým mniškam odovzdáte, môžete doma celkom spokojne spať.

Podporujme spiško-sobotský ústav mnišiek!

Horlitél katolíckej výučby.

Slovenská Ves (Spiš.)

Pochválen Pán Ježíš Kristus!

Otená Redakcia!

Pekne prosím, ráče uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kresfane».

V Slovenskej Vsi (Sepestótfalu) dňa 9. augusta bude voľba jedného stoličného výborníka. Všetci katolíci majú za prísnu mravnú povinnosť, aby až do jedného hlasovali na slovenského katolíckeho pána farára Jána Dideczkyho, ktorý je verným ľudákom. Ktorý katolícky volič to neurobí, ten so všetkým právom považovať sa môže za verejného zradcu kresťanských zásad.

S kresťansko-ľudovým pozdravom

Neohrozený vodca ľudovej strany.

Hafka (Spišská Magura.)

Pochválen Pán Ježíš Kristus!

Velactený Pán Redaktor.

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresfane».

Na Hafku, ktorá k richvaldskej fare prislúcha, v

deň škapuliarskej Panny Marie bol veľmi krásny a vy-darený odpust. Ludu tam bolo z 12 dedín a kňazov 7. K sv. sviatosťam pristúpili 110-oria, z ktorých sa mnohí i do spolku sv. škapuliara dali zapísať. Keďby ráno nebol býval veľký dážď, este raz toľko ludu by sa bolo zišlo, Sv. omša bola s assistenciou dvoch klerikov ma-gurských. Zriedkave peknú kázeň mal chýrny poľský jezuita Anton Szydłowski z Nového Sandeca. Slávnosť veľmi pozdvihlo pre kapličku zadovážené nové har-monium.

S Bohom

Ctitel Marianský.

Zo Šuránky. (Nitr. st.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-lom «Kresťane».

Srdečné vdaky vzdávame svojmu Hospodinovi ne-beskému, že náš vrelemilovaný pán farár a tuhý spol-kár i horlivý ľudák Františ Konyakovszky ostal medzi nami a neprijal faru Nyitraujlak. Ufame, že z povdač-nosti tuhými ľudákmi budú odposiaľ aj tí, ktorí pri po-slednej voľbe klamali pána farára. domnievajú sa, že keď vo filialke bydlia, nevynde na vrch ich nerovnosť chülostivá. Lenže zneje prislovie: «Veru nič neni tak tajné, že by nebolo časom zjavené.»

Veľké dobrodenie je pre nás, že máme úverkový spolk, ktorého všetku prácu koná výšspomenutý otec náš vrele milovaný. O kostol nedbajúci chalani sú len dvaja u nás. Židov je v našej farnosti tak málo, že by ich počítal na prstoch jednej ruky. Zriedka ale vidíme nášeho notára. Bydlí on v Kerti medzi luteránmi.

Lubek.

Rozmary a Žarty.

Zo života maliarského. — No a jako sa máte, pán kollega?

— Zle, biedne. Keby som sa nehaňbil, hneď bych sa obesil.

— A ja zas, keby som sa nebál prestydnutia, hneď bych som sa utopil.

*

Zadrží svoje slovo. Žiak: V tomto mesiaci vám bohužial nemôžem platiť.

Krajčír: Ale veď ste mi to aj v minulom mesiaci povedal.

Žiak: A či som nezadržal svoje slovo?

*

Detská múdrosť. — Mama, je to pravda, že všetci ľudia zomrú?

— Veru pravda, synček môj.

— Aj ty zomreš aj ja?

— Všetci zomreme.

— Ale však mama. my dvaja na samý ostatek?

*

Výmluva. — Chlapče Janovský, prečo tak neskoro chodíš do školy? — pýta sa učiteľ.

— Tatko mi vždy vraví: Štefko choď do školy — ale nebež.

Oznamuje sa

ctenému obecnstvu, že z dieľov dr. Jozefom Janda vydaných dostať už len «Mučenicu čistoty» (cena 7 h.) a « Nábožné vzdychy» (cena 2 kor.), ostatné diela sa už rozobraly (asíce: Listy Adiny, Deň prvého prijmania, Sv. Izidor, Kresťanský mládenec, Kresťanská deva, Sviatosť birmovania atď.) Tieto posledné teda už ne-dostať. Vynde ale zanedlho z tlače dielo: «Matka dob-rej rady», ktoré pravdepodobne Spolok sv. Vojtecha vydá. Bude ono obsahovať asi 200 strán. S úctou v Nyitrapereszlény, 21. júla 1911.

Dr. Napoleon Janda
dekanfarár.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jedno-tlivci s tým, zdáľíž je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporčame a síce veľmi vrele jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostred-nictva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o po-žičku. Tento ústav je: «Kisbirtokos Országos Földhitel-intézete».

Vychovávateľský ústav pre chlapcov v Nitra-Bajne. V tomto blahonosne účinkujúcom ústave prij-majú sa už chlapeci do šiesti tried ľudovej školy a do štyroch tried občianskej školy. Ustav tento stojí pod správou Školských Bratov a nachodí sa v ňom pre školákov aj internát, v ktorom za úplné zaopatrenie školákov ľudových iried mesačne platí sa 36 korún a od školákov občianskych tried tiež za úplné zaopatre-nie platí sa 44 korún. Na žiadosť ochotne poslúži pro-špektom správa ústavu Školských Bratov (Iskolatestvė-rek Intézetének Igazgatósága, Nyitrabajna).

Odkazy redakcie.

B. H. V. Vidat že je veľká horúčosť. Tie vaše veršiky veľmi zle vypadly.

S. V. U. Blahoželáme k zaslúženému vyznačeniu.

Dopisovateľ N. Odporúčame vám, aby ste vo vla-stnom záujme rozširoval Jednotu.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana.»

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 21. júla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 21:40—21:60
» stolnobelohradská, nová...	« 21:30—21:85
» peštianska, nová	« 24:20—24:90
« banátska, nová	« 21:05—21:30
Jačmeň nový, prvotriedny	« —'—'—'
Raž prvotriedna	« 18:40—18:50
« druhotriedna	« 18:10—18:20
Ovos prvotriedny	« 19:00—19:40
« druhotriedny	« 18:60—19:00
Kukurica	« 14:20—14:40

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	19:50	19:10	18:70	18:30	17:20	17:30	16:00

č.	7	7½	8
K.	15:90	14:90	9:50

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 12:00—12:20
« hrubé	« 11:10—11:30
Fazula veľká biela	« 20:00—21:00
Fazula strakavá	« 23:00—24:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	« 5:00—5:20
« « ružové	« 6:00—6:40
« « žlté	« 7:00—7:50
Hrach lúpaný	« 44:00—54:00
Hrach nelúpaný, čistý	« 27:00—28:00
Šošovica čistá	« 25:00—36:00
Proso	« 18:00—20:20
Datelinové sáme, červená datelina kor.	—'—'—'
« « lucerna	« —'—'—'
Mak	kor. 64:00—74:00
Rasca (kmín)	« 68:00—'—'
Konopné sáme	« 28:00—29:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor. 151:00—152:00
Slanina mestská 4-kusová	« 134:00—135:00
« « 3-kusoá	« 138:00—139:00

A vonatok indúlása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délrelelt				Délután				Délrelelt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve
1110	5:45	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	612	12:20	sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	889	6:10	v. v.	Berlin, Ruttká	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
310	5:50	«	Hatvan	1008	12:20	«	Zágráb, Fiume, Bród	645	6:20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárad	611	12:30	«	Bukarest, Arad
22	6:20	«	Bicske	814	12:30	«	Hatvan	809	5:30	sz. v.	Hatvan	911	12:40	«	Ujvidék
802	6:25	gy. v.	Ruttká, Poprád-Felka	10	12:35	«	Szombathely, Wien	1905	5:30	«	Bród, Eszék, Pécs	801	12:50	gy. v.	Berlin, Ruttká
8	6:40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12:50	«	Ujvidék, Bród	609	5:45	«	Brassó, Arad	908	1:00	«	Konstantinápoly, Bród
1502	6:45	gy. v.	Kassa, Csorba	24a ²⁾	1:00	«	Bicske	909	5:45	«	Soňa, Bród, Belgrád	401	1:05	«	Sátoraljauhely,
1506	6:55	sz. v.	Kassa, Csorba	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprádfelka	19	5:55	«	Torbágy	7	1:10	sz. v.	Wien, Sopron
			(Fiume, Torino, Róma,	316	1:35	sz. v.	Gödöllő	318	6:00	«	Pécel	601	1:25	gy. v.	Bukarest, Arad
			Pécs, Vinkovce	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz	817	6:05	«	Komárom	1	1:30	«	London, Paris, Wien
602	7:05	«	Arad, Brassó	604	2:00	«	Arad, Bukarest	1707	6:15	«	Stanislau, M.-Sziget	1901	1:40	«	Sarajevo, Bród
906	7:10	«	Belgrád, Sofia	4	2:05	«	Wien, Paris	11	6:25	«	Wien	1301	2:10	«	Graz, Fehring
402	7:20	«	(Stryj, Lemberg,	404	2:15	«	Sátoraljauhely, Lemberg	407	6:30	«	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	325	2:15	sz. v.	Hatvan
			Máramarossziget	918	2:20	sz. v.	Kiskörös	1007	6:50	«	Fiume	1501	2:30	gy. v.	Lemberg, Kassa
1302	7:25	«	Fehring, Graz, Triest	318	2:20	«	Pécel	315	6:50	«	Gödöllő	327	4:20	sz. v.	Pécel
812	7:30	«	Gödöllő	320	2:30	«	Hatvan	1505	7:00	«	Csorba, Kassa	329	5:25	«	Gödöllő
908	7:45	sz. v.	Belgrád, Sofia, Bród	26	2:30	«	Bicske	1305	7:10	«	Graz, Fehring	15	6:25	«	Győr
608	8:00	«	Arad, Brassó	512	2:40	«	Szolnok	509	7:20	«	Brassó, Kolozsvár	8	6:35	gy. v.	Wien, Graz
1102 ¹⁾	8:05	gy. v.	Balatonfüred, Tapolca,	1902	2:55	gy. v.	Tapolca, Sarajevo	919	7:25	«	Kunszentmiklós-Tass	507	6:40	sz. v.	Brassó, Debrecen
406	8:10	sz. v.	Munkács, Lawoczne	304	3:00	«	Ruttká, Berlin	817	7:30	«	Gödöllő	421	6:55	v. v.	Szerencs
508	8:20	«	Kolozsvár, Brassó	904	3:20	«	Belgrád, Konstantinápoly	819	7:40	«	Hatvan	907	7:20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Bród
1908	8:25	«	Pécs, Eszék, Bród	1022	3:30	v. v.	Paks	21	7:45	«	Bicske	607	7:25	«	Bukarest, Arad
306	8:35	«	Ruttká, Berlin	18	4:25	sz. v.	Komárom	1003	8:00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	805	7:35	«	Berlin, Ruttká
1706	8:55	«	M.-Sziget, Stanislau	328	4:25	«	Gödöllő	1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	25	7:45	«	Bicske
2	9:20	gy. v.	Wien, Sopron	606	5:00	gy. v.	Arad, Tóvis	1021	8:20	v. v.	Paks	405	8:00	«	Lavocsa, Máramarossziget
24	11:55	sz. v.	Bicske	410	5:10	sz. v.	Miskolc	515	8:35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	1009	8:05	«	Fiume, Bród, Pécs
314a ²⁾	12:00	«	Gödöllő	6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely	821	8:45	«	Hatvan	1705	8:20	«	Stanislau, M.-Sziget
				324	5:20	sz. v.	Gödöllő	13	9:20	«	Győr	329a ¹⁾	8:35	«	Gödöllő
				514	5:40	«	Szolnok	807	9:25	«	Berlin, Ruttká	9	8:45	«	Wien, Graz
				308	5:55	«	Ruttká, Berlin	1005	9:35	gy. v.	Fiume, Tapolca	1507	8:50	«	Csorba, Kassa
				914	6:05	«	Szabadka, Topolya	918	9:55	sz. v.	Szabadka	27	9:00	«	Bicske
				1004	6:15	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Nápoly	5	10:05	gy. v.	(Bruck-K., Szombat-	881	9:10	«	Pécel
				510	6:15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	409	10:20	sz. v.	Miskele	808	9:20	gy. v.	Berlin, Ruttká
				326	6:25	«	Pécel	28	10:45	«	Bicske	29	9:25	sz. v.	Triest, Székesfehérvár
				328	6:40	«	Hatvan	605	11:25	gy. v.	Arad	1001	9:35	gy. v.	Róma, Fiume,
				918	6:45	«	Kunszentmiklós-Tass				608	9:35	«	Brassó, Arad	
				516 ³⁾	6:55	«	Nagykátá, Szolnok				915	9:45	sz. v.	Kiskörös	
				28	7:00	«	Bicske				408	9:55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget	
				1708	7:10	«	M.-Sziget, Stanislau				905	10:00	«	Sofia, Belgrád	
				16	7:20	«	Győr, Triest				1303	10:10	«	Graz, Triest	
				832	7:25	«	Hatvan				333	10:25	sz. v.	Gödöllő	
				1006	7:40	gy. v.	Zágráb, Fiume				517	10:35	«	Nagykátá	
				1508	8:00	sz. v.	Kassa, Csorba				1503	10:50	gy. v.	Csorba, Kassa	
				1908	8:25	«	Pécs, Bród				1907	10:55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca	
				334	8:40	«	Gödöllő				25a ¹⁾	11:05	«	Bicske	
				518 ⁴⁾	9:05	«	Nagykátá				885 ¹⁾	11:20	«	Hatvan	
				1306	9:15	«	Győr, Graz				1108 ²⁾	11:30	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	
				810	9:30	«	Arad, Brassó								
				1510	10:00	«	Kassa, Csorba								
				838	10:05	«	Pécel								
				910	10:10	«	Belgrád, Sofia								
				1010	10:25	«	Fiume, Nápoly								
				408	10:25	«	Kassa, Lemberg								
				12	10:50	«	Szombathely, Wien								
				338	11:10	v. v.	Ruttká, Berlin								
				614	11:25	sz. v.	Arad, Debrecen								
				422	11:35	v. v.	Kassa, Szerencs								

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelelt.

511 ¹⁾	4:45	sz. v.	Tápiószőlő-Tápiószőlő
518	5:00	«	Nagykátá
811	5:50	«	Gödöllő
917	6:17	«	Kunszentmiklós-Tass

¹⁾ Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
²⁾ Vasárnap és ünneppnapokon május 15-től bezárólag szeptember 10-ig közlekedik.
³⁾ Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
⁴⁾ Csak szombaton közlekedik.

Silná a dobrého výsledku je PÓVODNÁ
Centifolia-fahúca masť

(predtým zázračná masť)

Zahatí a zastaví otrávenie krvi. Zbytočnou činí každú operáciu. Upotrebuju ju pri prekážkach tvorenia mlieka, zatvrdnutí prs, hnatiu, pri rozličných ostarálych chorobách, pri omnutých nohách, ranách, opuchlinách, pri ranách povstálých následkom úderov, výstrelov; k vyťahnutiu hvozdia, tŕnov; potrebujú ju ďalej proti vredom, karbunkulom, proti holeniu prstov a nechťov, proti opuchlinám hrdla, proti tečeniu uší, pri ranách detských atď. atď. Menej ako dveškatule sa neposiela; objednať možno pri poprednom poslaní peňazi alebo s oštovou dobierkou. Dva tegle 3 K 60 h. Jediny prameň objednania:

A. THIERRY lekárňi k anjelovi strážcovi **Pregrada** pri Rohíci.

V Budapešti k dostaniu v každej lekárni a u lekárniká Jozafa Töröka.

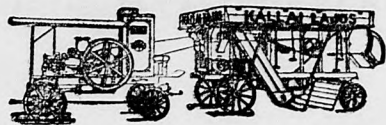
Allein echter Balsam
aus der Schützengel-Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Bokisch-Sauerbrunn.

Všestranne známeho pôvodného balzamu 12/1 alebo 6/1 alebo 1 flaška pre rodinu na cesta 5 kor. 60.

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdiľovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motormlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známých najlepších a najjednoduchších, pôvodných **Ludvika Kállai** motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Verte

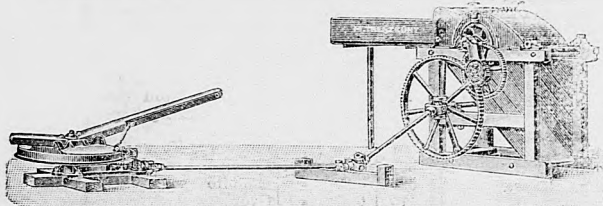
že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Hospodárske stroje!

Pánom hospodárom odporúčam svoje najnovšie: Mláfačky ručné a zentúrové. Žentúre kryté bezpečné. Pastorky. Mláfacie garnitury. Rajtáre. Triery. Sečkovice. Stroje na rezanie kapusty. Struhadlá na burgyniu. Pluhy. Brány. Stroje na siatie. Hrable. Stroje na moržovanie kukurice. Šrotovníky. Stroje na lámanie kôry. Stroje na miesenie hlíny. Okružné píly. Decimálky. Mangle na prádlo atď.

Obrázkové cenníky na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje v **BYTČI (Nagybicscse).**

Oznamy prijíma administracia

„Kreštan“

Budapest, Szentkirályi-u. 28.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obľednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K.; polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K.; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko. **S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)**

Sporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,
rezervná základína 125000 korún.
vklady 2.660,000 korún. Prijíma
vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kis-birtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou lahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovani na pomoci je v každom ohlade. Ustav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.